

SPECIFICUL TEXTULUI DE SPECIALITATE

Veronica Voloșciuc, Daniela Eșanu-Dumnazev, Liliana Panciuc, Natalia Doronin,
Olga Tumuruc, Raisa Scutelnic
Catedra Limbi Moderne USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Specific Characteristics of Speciality Text

The aim of speciality text is to form the communication and spelling skills, as well as achieving same performances which would enable the medical student to read the original speciality literature as specific studying objective in a foreign language. This article represents a modest attempt to come as a support for the student mainly for teaching them how to learn efficiently, practicing a rapid and creative learning. By the analyses and studying the text for specific proposes, the student will be able to stress the main information, to establish a plan that has to be solved from the hypothesis till drawing conclusions, to modify the way of thinking and to develop creative spirits.

Rezumat

Prin prisma textului de specialitate se urmărește formarea competenței de comunicare și în scris, precum și obținerea unor performanțe care ar permite studentului de la medicină să citească literatura de specialitate originală ca obiectiv specific în limba străină studiată.

Prezenta lucrare reprezintă o încercare modestă de a veni în sprijinul studentului, în primul rând, pentru a-l învăța cum să studieze eficient, cum să practice o învățare rapidă și creativă. În studierea și analiza textului de specialitate, studentul va obține deprinderea de a selecta informația principală, să stabilească un plan ce trebuie rezolvat de la ipoteză până la concluzii, să-și modifice sistemul de gândire și să-și dezvolte spiritul creativ.

Obiective

Studierea limbilor străine la facultatea de Medicină diferă foarte mult de cea de la facultatea de Litere. Vorbind despre această facultate, ne referim la un cerc restrâns de viitori specialiști din acest domeniu, care trebuie să posede pe prim plan terminologia de specialitate și s-o aplice în anumite circumstanțe, unde predarea va fi axată pe necesitățile și motivațiile studenților. Pentru studenții de la medicină, textul de specialitate va constitui una din sursele didactice de bază în procesul stimulării de comunicare. Deaceia, pentru a învăța limbajul medical trebuie să vizăm pe două aspecte principale: lingvistic și metodic.

Aspectul lingvistic se referă la minimizarea materialului lexical și gramatical, la selectarea textelor cu conținut științific medical.

Textele de specialitate selectate pentru studenți trebuie să aibă un caracter comunicativ, să fie interesante și atractive, să conțină un aspect informativ, să fie problematice și să stârnească interesul studenților în procesul activității. La selectarea textelor se va ține neapărat cont nu numai de nivelul de cunoaștere a limbii străine de către studenți, dar și de nivelul de cunoștințe în domeniul viitoarei specialități. Textele propuse studenților trebuie să fie scurte și logice, să includă un număr considerabil de termeni medicali cunoscuți și necunoscuți, să cuprindă diferite forme verbale impuse de regulile ortografice cu elemente de fonetică, lexic și gramatică.

Aspectul metodic se raportează la organizarea materialului selectat, la determinarea succesiunii textelor și la sistemul de exerciții, la metodele de control, de verificarea a abilităților și a deprinderilor lingvistice formate.

La selectarea textelor de specialitate ne vom conduce încă de următoarele obiective:

- la însușirea practică a limbajului uzual (comprehensiunea vocabularului medical, formarea deprinderilor de a citi literatura de specialitate ...) și din selectarea textului citit să se extragă informația necesară, să se interpreteze și să formeze propriile enunțuri;
- formarea deprinderilor de a conversa pe diferite teme legate de specialitatea studenților;
- formarea priceperilor de a utiliza dicționarul și traducerea contextuală a textelor;

- formarea deprinderilor de a se exprima în scris și oral, precum și dezvoltarea interesului pentru studierea limbilor străine.

Lexicul din texte trebuie să fie învățat în mod special atât de profesor cât și de studenți în marea măsură. În cazul însușirii terminologiei medicale este importantă cunoașterea unor construcții morfo-sinactice, nu doar a unor termeni izolați.

Textele de specialitate se vor selecta după următoarele criterii esențiale:

1. Textul să dezvăluie doar probleme principale, să fie scurt și bine structurat, să aibă un conținut medical popular și științific, să aibă conținut informativ și să constituie o unitate tematică (caz clinic, descrierea unei maladii ...).

2. Sistemul de exerciții din text să cuprindă probleme de gramatică specifice limbajului medical, de elaborare a deprinderilor de citire, de selectare și de fixare a informației.

3. Să se țină cont neapărat de capacitățile intelectuale ale studenților.

4. Să se respecte principiul gradății dificultăților, accesibilitatea materialului, adică, să fie în concordanță cu nivelul cunoștințelor de limbă, și de specialitatea studenților.

Comprehensiunea unui text de specialitate presupune deasemenea următoarele etape:

- pregătirea profesorului pentru lecție și familiarizarea studenților cu noțiunile folosite din text;

- prezentarea și organizarea materialului didactic, evidențierea termenilor-cheie pentru o înțelegere globală (generală) a textului;

- stabilirea termenilor ce trebuie semantizați și selectarea procedeelelor de explicare (asocieri libere, flux de idei, ...);

- citirea (lectura) textului sub formă de întrebări / răspunsuri ce vor orienta atenția studenților asupra termenilor principali și sensul general al textului;

- verificarea comprehensiunii textului prin traducerea adecvată a termenilor noi, traducerea contextuală și selectivă, implementarea exercițiilor de tipul întrebare / răspuns. În așa fel, textul de specialitate va implica studenții de la medicină într-o nouă sferă de idei, îi vor determina să-și orienteze concepțiile sale personale, să folosească alte expresii pentru a construi diferite enunțuri.

Expunerea și redarea textului în forma lui orală și scrisă are ca scop:

Achiziționarea și activizarea lexicului de specialitate, elaborarea priceperilor și deprinderilor de a selecta informațiile referitoare la specialitate și la obținerea unui dialog spontan. Lucrul asupra textului medical să fie interactiv și să aibă ca scop exploatarea limbii străine prin intermediul discuțiilor, dezbaterilor, meselor rotunde, lucrului în grup și în perechi ..., precum și aplicarea exercițiilor, jocurilor ludice la tema respectivă. Jocurile ludice trebuie să capteze atenția studenților chiar de la începutul orelor, pentru a întări (sesiza) terminologia medicală (puzzle, crossword-uri, integrale, cuvinte încruciate ...).

Cele mai binevenite activități pentru studenții de la facultatea de medicină sunt cele creative, deaceia se va lucra cel mai mult cu pliante, desene, tablouri, machete, planșete ... La orele de limbă franceză un rol important o au interpretarea termenilor medicali. Definiția lor reprezintă explicarea detaliată a conținutului acestuia și introducerea lui în fraze (contexte) mici. La fiecare definiție se va cauta în același timp sinonime, antonime, hiponime, eufemisme, abrevieri și alte căi alternative de exprimare în procesul comunicării. Pe parcursul orelor, studenților li se permite să se corecteze între ei, să participe la discuții, iar profesorul intervine pentru a aproba sau a contesta spusele lor. Dat fiind faptul că, numărul de ore la facultatea de medicină este foarte mic (34 de ore în semestru), studenții trebuie să realizeze următoarele sarcini: - să însușească noțiunile din domeniul medicinei în limba străină și să le utilizeze în activitatea lor profesională, să formeze deprinderi și abilități de soluționare a problemelor privind înlăturarea polisemiei termenilor specifici, evitarea inexactității precum și formarea competențelor în activitățile de traducere.

Ar fi ideal de menționat, că profesorul care predă limba străină să fie totodată un specialist din domeniul medicinei, fiind astfel o sursă inepuizabilă de informație.

Propunem în continuare câteva repere de principiu referitoare la lectura și analiza textului de specialitate:

1. Faza de observare a textului.

După lecturarea textului, de obicei, se cuvine a stabili și a formula subiectul de bază pus în discuție și genul textului (argumentativ, informativ, de constatare, inovator, ipotetic ...).

2. Inițierea în comprehensiunea textului.

Sarcina constă în a pune în evidență elementele de suprafață a textului, elementele cele mai vizibile și mai ușor de înțeles, cum ar fi nume de persoane și de maladii, de termeni anatomici, date exacte, cifre, scheme, tabele, imagini ... urmate de comentariile de rigoare.

3. Depistarea informației cunoscute de cititor cu scopul de a determina zonele (punctele) mai obscure (mai slabe) și mai neclare pentru a fi supuse unei analize ulterioare.

4. Reperajul consecutiv presupune analiza aprofundată a textului pe fragmente, alineate. Fiecare propoziție sau frază din text include structuri care formează două straturi: - stratul de bază ce va cuprinde informația principală și straturile auxiliare, de legătură, de completare ce vor ajuta la elucidarea ideii de bază. Studentul aici va fi pus în situație de a selecta lexicul mai puțin cunoscut pentru el, să reformuleze fraza altfel, să o recreeze, să o adopte conform potențialului său lingvistic.

Deaceia, în lecturarea și analiza textului de specialitate (Un cœur neuf. Presse de la cité, 1989) profesorul trebuie să țină cont de etapele de abordare a materialului autentic și anume de activitatea explicativă asupra dificultăților textului, de procesul de asimilare și repetare a terminologiei de specialitate, de aplicarea limbajului medical în actul de comunicare. Tratarea textului de specialitate în limba străină la facultatea de Medicină necesită o verificare și o comprehensiune integră și profundă a documentului original, o abordare detaliată a problemelor tratate în acest text, precum și evidențierea acestor probleme ce conțin informații esențiale. În procesul de însușire se va permite trecerea de la etapa de asimilare la cea de comunicare. Se vor propune diferite scheme, planuri, tabele, diferite exerciții de antrenament ... pentru a verifica și a consolida comprehensiunea generală și fragmentară a conținutului textului.

I. Plan – schéma:

Le texte est intitulé ...

Dans ce document est abordé ...

Ce texte présente un intérêt particulier pour ...

L'auteur du texte veut nous dire ...

Ce problème de la greffe est traité du point de vue...

II. a) Rappelez par un schéma le fonctionnement du cœur et le rôle, en particulier, du ventricule gauche.

b) Trouvez dans le texte des termes médicaux qui notent l'anormalité du cœur de L. Waskansky (le mauvais fonctionnement du ventricule gauche, comparaisons et métaphores, figures de style ...).

III. Retenir le lexique:

„angine de poitrine ou angor”, „des vaisseaux coronaires engorgés”, „cœur – une monstreuse méduse logé dans le thorax”, „insertion de tubes de Southey”, „un cœur en ruine”, „une plaie chronique au mollet gauche”, „une maladie au stade avancé” Se vor comenta mai apoi o serie de termeni medicali, se vor propune asocieri libere, flux de idei, sinonime, familii de cuvinte, jocul cu verbe și adjective, se va face un bilanț însoțit de rezumarea pe scurt al textului cu argumentările de rigoare se vor încununa efortul studenților de la medicină.

Concluzii

Formarea stilului de muncă intelectuală este o necesitate imperioasă a învățământului de azi, deoarece numai astfel studentul va fi pregătit pentru perioade în care nu se va mai putea sprijini pe informațiile primite din școli și din licee. Explozia de informație (computerul, internetul, mass media, televizorul), sistemul de examene la bacalaureat și admiterea creează probleme serioase

celor neînțeați și neînarmați cu metode și tehnici de învățarea și asimilare rapidă a cunoștințelor.

Cel care va învăța, nu va mai fi un depozitar de cunoștințe, ci se va preocupa să-și dezvolte gândirea și se va orienta tot mai mult spre a învăța cum să învețe în mod inteligent, eficient și creativ, nu mecanic, ineficient și neproductiv.

Bibliografie

1. Vers une pédagogie de créativité. Paris, 2005.
2. Tendințe actuale în predarea limbilor moderne. București, 2007.
3. Le français dans le monde. Paris, Nr. 137, 2001.
4. Predarea limbilor străine. Modernizarea învățămîntului. București, 1997.
5. Lecture fonctionnelle des textes de spécialité. Lehmann D. Paris, 2001.

CONCORDANȚA DINTRE PROIECTAREA DIDACTICĂ ȘI IDENTIFICAREA NIVELELOR DE AUTONOMIE ALE UTILIZATORULUI

Nadejda Bâlici, Marcel Bâlici, Maria Pruteanu

Catedra Limba Română și terminologie medicală, USMF „Nicolae Testemițanu”
Secția Pregătire Preuniversitară, USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

Consistency between teaching projection and identification of levels of user`s autonomy

This article focuses on the problem of identifying the characteristics of the transmissive versus constructivist learning paradigms. Constructivist approach of the study refers to metacognitive skills of the users which enable them to develop strategies for achieving the goal in terms of autonomous learning style. Metacognitive skills will combine with the ontological ones. The article is also a theoretical support on the autonomy learning levels expressed by Nunan. It also contains algorithms of practical implementation of methods of the users` tasks awareness, their selection and change, development of new tasks that the users consider effective for achieving their own success. Ontological element of the self-perception can eliminate feelings of anxiety which are real impediments to effective learning.

Rezumat

Lucrarea abordează problema relevării caracteristicilor paradigmatelor de învățare transmissive versus constructiviste. Abordarea constructivistă a studiului înseamnă dezvoltarea competențelor metacognitive ale utilizatorilor pentru ca să poată elabora strategii de realizare a sarcinii din perspectiva stilului autonom de învățare. Competențele metacognitive se vor îmbina cu cele ontologice. De asemenea, lucrarea reprezintă un suport teoretic referitor la nivelele de autonomie a învățării expuse de Nunan, dar conține și algoritmi de aplicare practică a metodelor de conștientizare a sarcinilor de către utilizatori, de selectare și modificare a lor, de elaborare a noilor sarcini pe care utilizatorul le consideră eficiente pentru realizarea propriului succes. Elementul ontologic al percepției propriului eu poate înlătura sentimentele de anxietate care sunt impedimente reale pentru învățarea eficientă.

Stilul autonom de studiere este preferabil abordării transmissive a procesului de învățare, deoarece îl ajută pe utilizator să-și formeze noi abilități de cercetare, de identificare și selectare a surselor didactice, de argumentare coerentă și logică a opțiunilor. Perspectiva transmisivă a actului de studiere nu favorizează obținerea unor astfel de abilități care să constituie esența conceptuală a paradigmei constructiviste de învățare. Utilizatorul este cel care decide calea de parcurs, sursele cognitive și didactice pe care le va aplica. El construiește cunoașterea în baza